

Білоцерківський національний аграрний університет
Екологічний факультет
Кафедра загальної екології та екотрофології

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОЛОГІЗАЦІЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА» Галузь знань - D «Бізнес, адміністрування та право» Спеціальність - D3 «Менеджмент» Освітня програма - «Менеджмент»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньої програми	вибірковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 кредити / 120 годин
Семестр	3
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Дубовий Володимир Іванович Посада: завідувач кафедри загальної екології та екотрофології Вчене звання: професор Науковий ступінь: доктор сільськогосподарських наук Робоче місце: навчальний корпус № 9 (вул. Героїв Чорнобиля, 3а), 318 ауд. E-mail: vidubovy@gmail.com Зв'язок з викладачем: +380966478855
Опис дисципліни	Екологізація є напрямом розвитку сільського господарства, що базується на освоєні екологічних методів господарювання, забезпечує розширене відтворення природних і антропогенних ресурсів за рахунок формування стійких еколого-економічних систем, спрямованих на збільшення обсягів виробництва конкурентоспроможної продукції через створення стійкого агроландшафту за використання екологічних методів господарювання на основі впровадження адаптивно-ландшафтних систем землеробства, раціонального залучення до господарського обороту і підвищення ефективності використання природних, матеріальних і трудових ресурсів сільської місцевості.
Передумови для вивчення дисципліни	Дисципліна «Екологізація аграрного виробництва» базується на знаннях дисциплін «Аграрні технології», «Екологічна безпека», «Аграрний менеджмент», «Екологічний менеджмент», «Стратегія сталого розвитку агросфери», що вивчались на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти.

Мета вивчення дисципліни	Метою дисципліни є засвоєння здобувачами базових термінів, понять, законів, правил, які стосуються екологізації аграрного виробництва; вивчення принципів функціонування як агроєкосистеми в цілому, так і її складових; наукове обґрунтування, розроблення енергоощадних, екологічно безпечних технологій аграрного виробництва.
Формат дисципліни	Для <i>денної</i> форми навчання дисципліна викладається в очному форматі із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дистанційне навчання) можуть використовуватись платформи Moodle, ZOOM. Формат викладання дисципліни є змішаним: поєднання традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання. Для <i>заочної</i> форми навчання дисципліна викладається у форматі поєднання самостійної роботи студента та сесійних занять. Основний обсяг матеріалу студенти опрацьовують самостійно за наданими методичними рекомендаціями, підручниками та електронними ресурсами. Під час навчальних сесій проводяться установчі лекції, практичні та консультаційні заняття, де розглядаються ключові теми курсу та виконуються завдання прикладного характеру. Для підтримки навчального процесу активно застосовуються електронні освітні платформи (Moodle, ZOOM тощо), що забезпечує можливість дистанційних консультацій, перевірки індивідуальних завдань і проміжного контролю знань. Формат викладання дисципліни є змішаним: він передбачає поєднання самостійного вивчення навчального матеріалу з елементами дистанційної взаємодії викладача та студента у період сесії.
Компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності D3 Менеджмент	Вивчення дисципліни «Екологізація аграрного виробництва» має забезпечити набуття здобувачами вищої освіти наступних загальних та спеціальних компетентностей: ЗК08. Прагнення до збереження навколишнього природного середовища. СК 02. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани. СК 04. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації. СК 09. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію. СК11. Здатність до обґрунтування, прийняття та реалізації управлінських рішень, спрямованих на забезпечення сталого розвитку агросфери.
Очікувані результати навчання	РН02. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення. РН06. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність. РН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації

	(підрозділу). РН14. Вміти обґрунтовувати, приймати та забезпечувати реалізацію управлінських рішень щодо сталого розвитку агросфери.
Структура курсу	Тема 1. Поняття про агроєкосистему, агровиробництво, екологізацію. Тема 2. Енергетична оцінка агроєкосистеми, енергозберігаючі технології агровиробництва. Тема 3. Сучасне сільськогосподарське виробництво. Екологічнобезпечні технології агровиробництва. Тема 4. Динаміка, розвиток та стійкість агроєкосистеми в різних методах агровиробництва. Тема 5. Керування стійкістю агроєкосистеми. Тема 6. Зменшення наслідків техногенного забруднення і деградації ґрунту під час агровиробництва. Тема 7. Біологічне землеробство, біотехнології, як складова екологізації агровиробництва.
Методи навчання	Для засвоєння дисципліни використовуються словесні, наочні і практичні методи навчання. Методи навчання ґрунтуються на принципах студентоцентризму та індивідуально-особистісного підходу; реалізуються через навчання на основі досліджень, посилення практичної орієнтованості та творчої спрямованості у формі комбінації лекцій, практичних занять, самостійної роботи з використанням елементів дистанційного навчання, в тому числі всистемі Moodle, інтерактивних методів навчання, мозкового штурму, есе, круглих столів, робиться акцент на саморозвиток особистості та проблемно-орієнтоване навчання.
Форми контролю	Поточний контроль з дисципліни «Екологізація аграрного виробництва» включає тематичне оцінювання та модульний контроль. Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмета, самостійні, практичні та контрольні роботи. Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіка виконання завдання. Модульний контроль проводиться у формі контрольної роботи або комп'ютерного тестування. Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу. Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання самостійної роботи, ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в електронному журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.
Засоби та критерії оцінювання результатів навчання	Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю відвідуваності занять. Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані розрахункові завдання, аналіз кейсів, командні проекти,

	зроблені доповіді, презентації, есе, активність під час дискусій. Під час модульного контролю засобом оцінювання є письмова контрольна робота або стандартизовані комп’ютерні тести. Під час підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп’ютерні тести. Розподіл балів, що присвоюються здобувачам вищої освіти <table><tr><td>Максимально можлива кількість балів, якщо форма підсумкового контролю</td><td>Практичні заняття</td><td>Самостійна робота</td><td>Модульний контроль</td><td>Підсумковий контроль</td><td>Загальний бал</td></tr><tr><td>Залік</td><td>30</td><td>30</td><td>40</td><td>-</td><td>100</td></tr></table> Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти <table><tr><th rowspan="2">За 100-бальною шкалою</th><th rowspan="2">За шкалою ECTS</th><th colspan="2">За національною шкалою</th></tr><tr><th>іспит</th><th>залік</th></tr><tr><td>90–100</td><td>A</td><td>Відмінно</td><td rowspan="5">Зараховано</td></tr><tr><td>82–89</td><td>B</td><td>Добре</td></tr><tr><td>75–81</td><td>C</td><td rowspan="3">Задовільно</td></tr><tr><td>64–74</td><td>D</td></tr><tr><td>60–63</td><td>E</td></tr><tr><td>35–59</td><td>FX</td><td colspan="2">Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання</td></tr><tr><td>1–34</td><td>F</td><td colspan="2">Незадовільно (не зараховано) з обов’язковим повторним вивченням</td></tr></table>	Максимально можлива кількість балів, якщо форма підсумкового контролю	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль	Загальний бал	Залік	30	30	40	-	100	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою		іспит	залік	90–100	A	Відмінно	Зараховано	82–89	B	Добре	75–81	C	Задовільно	64–74	D	60–63	E	35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання		1–34	F	Незадовільно (не зараховано) з обов’язковим повторним вивченням	
Максимально можлива кількість балів, якщо форма підсумкового контролю	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль	Загальний бал																																				
Залік	30	30	40	-	100																																				
За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою																																							
		іспит	залік																																						
90–100	A	Відмінно	Зараховано																																						
82–89	B	Добре																																							
75–81	C	Задовільно																																							
64–74	D																																								
60–63	E																																								
35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання																																							
1–34	F	Незадовільно (не зараховано) з обов’язковим повторним вивченням																																							
Політика	Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем. «Положення про академічну доброчесність у Білоцерківському національному аграрному університеті» розміщене на сайті університету https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/pologenua/polog_academ_dobroch_2024.pdf Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об’єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі. Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт. Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.																																								
Рекомендовані джерела інформації	Основна література 1. Бегей С. В. Органічне землеробство: підручник для студ. і викл. агрономічних спец. вищ. навч. закладів II-IV рівнів акредитації. Львів: Новий Світ-2000, 2009. 428 с. 2. Городній М. М. Агрохімічний аналіз. Київ: Арістей, 2005. 712 с. 3. Шувар І., Снітинський В., Бальковський В. Екологічні основи збалансованого природокористування: навч. посіб. Львів,																																								

Чернівці: Книги - XXI, 2011. 759 с.

4. Екологічна експертиза технологій вирощування сільськогосподарських культур: методичні рекомендації / за ред. Н. А. Макаренко, В. В. Макаренка. Київ, 2008. 84 с.

5. Екологічні проблеми землеробства: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Іван Примак [та ін.]; за ред. І. Д. Примака. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 455 с.

Додаткова література

6. Амонс С. Е. Красняк О. П. Екологізація аграрного виробництва як основа формування системи продовольчої безпеки України. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 47. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/32611.pdf>

7. Багорка М. О. Основні напрями та механізми екологізації аграрного виробництва. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Вип. 16, ч. 1. С. 13-16.

8. Демкова В. В., Скатерна Л. В. Землеробство і ґрунтознавство: навч. посіб. К.: Аграрна освіта, 2008. 179 с.

9. Екологізація виробництва та зелені технології: курс лекцій: навч. посіб. для студ. всіх спеціальностей всіх освітніх програм / Н. С. Ремез, А.О. Дичко, Т. В. Гребенюк, В. О. Броницький. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 209 с.

10. Жарова Л. В., Какутич Є. Ю., Хлобистов Є. В. Екологічне підприємництво та екологізація підприємництва: теорія, організація, управління: монографія / за ред. акад. Б. М. Данилишина. Університетська книга, 2023. 240 с.

11. Каленська С. М., Шевчук О. Я., Дмитришак М. Я., Козяр О. М., Демидась Г. І. Рослинництво. К.: НАУУ, 2005. 502 с.

12. Дубовий В. І. Фітотронна агроекологія. Том 1. Фітотронно-селекційні технології зернових культур. Херсон, 2020. 380 с.

13. Москалець Т. З., Москалець В. В., Ключевич М. М. Синекологічні аспекти формування високопродуктивних фітоценозів зернових і зернобобових культур: монографія. Херсон: Грін Д. С., 2014. 512 с.